

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการ
ประเมินแบบสมดุลของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2*
THE RELATIONSHIP BETWEEN ADMINISTRATIVE FACTORS AND
OPERATIONS BASED ON BALANCED SCORECARD OF SCHOOLS IN THE
WANG THONG EDUCATIONAL DEVELOPMENT NETWORK 4 UNDER THE
PHITSANULOK PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2*

ธมนวรรณ คำจริง **

นงลักษณ์ ใจฉลาด***

(วันที่รับบทความ: 28 กุมภาพันธ์ 2566; วันที่แก้ไขบทความ: 12 เมษายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ: 26 เมษายน 2566)

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการประเมินแบบสมดุลของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษา 12 คน ครู 85 คน รวมทั้งหมด 97 คน ในสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มี 68 -ข้อ แบ่งเป็น 3 ตอน เก็บข้อมูลโดยใช้มาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุลของสถานศึกษาในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับสูง ($r = .856$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวก ทั้ง 6 ปัจจัย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .638 ถึง .843 โดยปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ($r = .843$) และปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร ($r = .638$)

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์, ปัจจัยการบริหาร, การประเมินแบบสมดุล

*บทความวิจัย, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลก

** นักศึกษา, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลก E-mail : thamonwan.k@psru.ac.th

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลก E-mail : dr.nongluckluck@psru.ac.th

THE RELATIONSHIP BETWEEN ADMINISTRATIVE FACTORS AND OPERATIONS BASED ON BALANCED SCORECARD OF SCHOOLS IN THE WANG THONG EDUCATIONAL DEVELOPMENT NETWORK 4 UNDER THE PHITSANULOK PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2*

THAMONWAN KHAMJRING**

NONGLUCK JAICHALAD***

(Received: February 28, 2023; Revised: April 12, 2023; Accepted: April 26, 2023)

Abstract

This research aimed to study the relationship between administrative factors and the implementation of the Balanced Scorecard of educational institutions. The 97 participants were 12 school administrators, 85 teachers in schools in the Wang Thong Educational Development Network 4 under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 2. The data were collected by using a questionnaire on 68 topics with 3 parts. The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation, and Pearson Correlation Coefficient. The results showed that the relationship between the administrative and operational factors according to the Balance Scorecard of educational institutions had a high positive correlation ($r = .856$) with a statistical significance at the .01 level. When considering each factor, it was found that all 6 factors were positively correlated with correlation coefficients ranging from .638 to .843. The factors with the highest correlation coefficient were motivation factors ($r = .843$) and the factors with the lowest correlation coefficients were atmosphere and organizational culture ($r = .638$).

Keywords: relationship, administrative factor, Balanced Scorecard

*Research article, Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University

**Student, Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University E-mail : thamonwan.k@psru.ac.th

***Lecturer, Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University E-mail : dr.nongluckluck@psru.ac.th

บทนำ

ปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษามีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในสังคม ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาการศึกษา เนื่องจากเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคน ให้มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถในปรับตัว และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี การพัฒนาการศึกษา และพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ รวมไปถึงการพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เพราะการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม จะมุ่งไปสู่การอยู่ดีมีสุขของคนไทย สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นความรับผิดชอบของสถาบันการศึกษาที่ต้องปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการ เนื่องจากสถานศึกษาเป็นองค์กรที่เป็นรากฐานในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ

สังคมไทยตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา และได้พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จึงมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ส่วนที่ 8 ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพในการศึกษา ได้ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาตามมาตราที่ 49 วรรคแรก ความว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และกำหนดนโยบายแห่งรัฐในมาตรา 80 (3) กล่าวว่า รัฐต้อง “พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับ ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม” แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ได้กำหนดสาระสำคัญสำหรับบรรลุปเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาใน 5 ประการ ได้แก่ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ความเท่าเทียมทางการศึกษา คุณภาพการศึกษา ประสิทธิภาพ และตอบโจทย์บริบทเปลี่ยนแปลง ในระยะ 15 ปีข้างหน้า โดยมีวิสัยทัศน์ว่าคนไทยทุกคนได้รับการศึกษา และเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น. 75 – 91)

การปฏิรูปการศึกษา สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา 4 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะทักษะ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผืนิกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางและความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2560, น. 78 – 79) ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเกิดขึ้นได้นั้น จำเป็นต้องมีการกำหนดนโยบาย และการวางแผนการศึกษาที่ถูกต้อง โดยมีการใช้ระบบการประเมินผลที่มีตัวชี้วัดเป็นตัวสะท้อนผลงานให้ออกมาเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน โดยการประเมินผลจำเป็นต้องมีตัวชี้วัดที่เหมาะสม สอดคล้องกับบทบาท ภารกิจองค์กร มีการประยุกต์ใช้แนวคิด และนำแนวคิดเกี่ยวกับการ

ประเมินแบบสมดุลขององค์กรมาใช้ในการบริหารงานของส่วนราชการ จนเป็นหลักของการปฏิรูปในระบบราชการไทย (พลุ เดชะรินทร์, 2553, น. 27)

การประเมินแบบสมดุล (Balanced Scorecard) เป็นเครื่องมือที่ช่วยกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์แนวทางการบรรลุวัตถุประสงค์ และติดตาม ตรวจสอบ ควบคุมกลยุทธ์ของกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ สำหรับการประเมินแบบสมดุลเกิดขึ้นจากในปี ค.ศ.1990 แคปแลน และนอร์ตัน ได้เสนอแนวคิดให้กับวงการบริหาร โดยเสนอแนวคิดในการมองความสำเร็จขององค์กรที่แตกต่างไปจากเดิม โดยได้เสนอแนวคิดแนวคิดรูปแบบใหม่ที่จะต้องพิจารณาตัวชี้วัดใน 4 มุมมอง ได้แก่ มุมมองด้านการเงิน มุมมองด้านลูกค้า มุมมองด้านกระบวนการภายใน และมุมมองด้านการเรียนรู้และพัฒนา มีการตรวจสอบมุมมองต่าง ๆ ที่ครอบคลุมภาระงาน และนำหลักการประเมินแบบสมดุล มาประยุกต์ใช้ในหน่วยงานราชการมากขึ้นทั้งมหาวิทยาลัย โรงพยาบาล และรัฐวิสาหกิจ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการศึกษาของประเทศ ได้มีการนำการประเมินแบบสมดุล มาใช้เป็นกรอบในการวางแผนงานหลักในการพัฒนาสถานศึกษา โดยแบ่งมุมมองด้านการจัดการศึกษาออกเป็น 4 มุมมอง คือ มุมมองด้านนักเรียน มุมมองด้านกระบวนการจัดการศึกษาภายใน มุมมองด้านการเรียนรู้และการพัฒนา และมุมมองด้านงบประมาณและทรัพยากร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552, น. 5)

การจัดการศึกษาของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 มีการจัดการเรียนการสอน และมีปัจจัยการบริหารที่แตกต่างกันตามบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งมีทั้งสถานศึกษาที่เป็นขยายโอกาส และขนาดเล็ก แต่ทุกสถานศึกษามีเป้าหมายเดียวกัน คือ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยแต่ละสถานศึกษา มีการประยุกต์ใช้การประเมินแบบสมดุลในการบริหารจัดการ ทั้ง 4 มุมมอง คือ มุมมองด้านนักเรียน ทุกโรงเรียนจัดการศึกษาให้นักเรียนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกัน และมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 , 2564, ออนไลน์) มุมมองด้านกระบวนการจัดการศึกษาภายใน สถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 มีระบบการประกันคุณภาพครบองค์ประกอบตามกฎกระทรวง มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง มีการวัดประเมินผลที่เป็นมาตรฐาน ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียน (แผนปฏิบัติการราชการประจำปีของโรงเรียนในเครือข่ายวังทอง 4 , 2564, น. 7) มุมมองด้านการเรียนรู้และพัฒนา สถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 ผู้บริหารและครู มีความรู้ ความสามารถ เช่น ได้รับรางวัลจากหน่วยงานต้นสังกัด มีการพัฒนาตนเอง โดยการอบรมพัฒนาทั้งจากต้นสังกัด และอบรมผ่านช่องทางออนไลน์ และมุมมองด้านงบประมาณและทรัพยากร สถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 ได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปีจากหน่วยงานต้นสังกัด และมีการตรวจสอบงบประมาณภายในของสถานศึกษา

แต่อย่างไรก็ตามในการบริหารงานของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังทอง 4 ถึงแม้จะมีการดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุล แต่ก็ยังประสบปัญหาในการบริหารที่

แตกต่างกันไป ทั้งปัญหาด้านนักเรียนที่มีการเรียนรู้ถดถอยลง หลังจากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โควริดา 2019 รวมถึงปัญหาครูไม่ครบชั้น ครูสอนไม่ตรงตามวิชาเอก ครูย้ายสถานศึกษา และปัญหาในด้านงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากต้นสังกัด ไม่เพียงพอ (แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนในเครือข่ายวังทอง 4 , 2564, น. 9)

การประยุกต์ใช้แนวทางการประเมินแบบสมดุลมาใช้ในสถานศึกษา ถือว่าเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้การทำงานเป็นไปตามแผนเชิงกลยุทธ์ขององค์กร และแปลงจากกลยุทธ์ให้เป็นการปฏิบัติได้ โดยเริ่มจากวิสัยทัศน์ ภารกิจ และกลยุทธ์ขององค์กร ซึ่งเป็นขั้นตอนของการกำหนดปัจจัยความสำเร็จ เกี่ยวข้องกับการกำหนดกลยุทธ์สู่เป้าหมายความเป็นเลิศทางวิชาการ การเรียนรู้ประสบการณ์ของผู้เรียน ความหลากหลาย และการจัดการทรัพยากร ในการกำหนดมุมมองของสถานศึกษา สามารถประยุกต์ใช้แตกต่างจากหลักการเดิมได้ทางรัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษา คือ การพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งสิ่งสำคัญจำเป็นในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ คือ การศึกษา เพราะเป็นรากฐานของการพัฒนาคน ซึ่งการจัดการศึกษาจะสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านต่างๆ หลายปัจจัย ที่จะส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษา สอดคล้องกับ การศึกษาเรื่อง การบริหาร : หลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา ของ วิโรจน์ สารรัตนะ (2555, น. 150) ได้สรุปแนวทางการบริหาร 7 ประเด็น คือ วัฒนธรรมและบรรยากาศขององค์กร , องค์การและความเป็นองค์การ วิชาชีพ , ความเป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิผล, การพัฒนาครูและผู้บริหารโรงเรียน , กรอบแนวคิดการจัดการความรู้ , ผู้บริหารกับการบริหารหลักสูตรและการสอน และการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรม สอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหาร ของ ศิริพร เกษวิทย์ (2561, น. 53) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการประเมินแบบสมดุล ของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการประเมินแบบสมดุลของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีดังนี้ คือ ปัจจัยวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยภาวะผู้นำ ปัจจัยแรงจูงใจ ปัจจัยการทำงานเป็นทีม และปัจจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการประเมินแบบสมดุลของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ว่า มีปัจจัยการบริหารใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการประเมินแบบสมดุล เพื่อจะนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมาย สอดคล้องกับนโยบายในการปฏิรูปการศึกษาของภาครัฐ อีกทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการบริหารให้มีประสิทธิภาพต่อไป

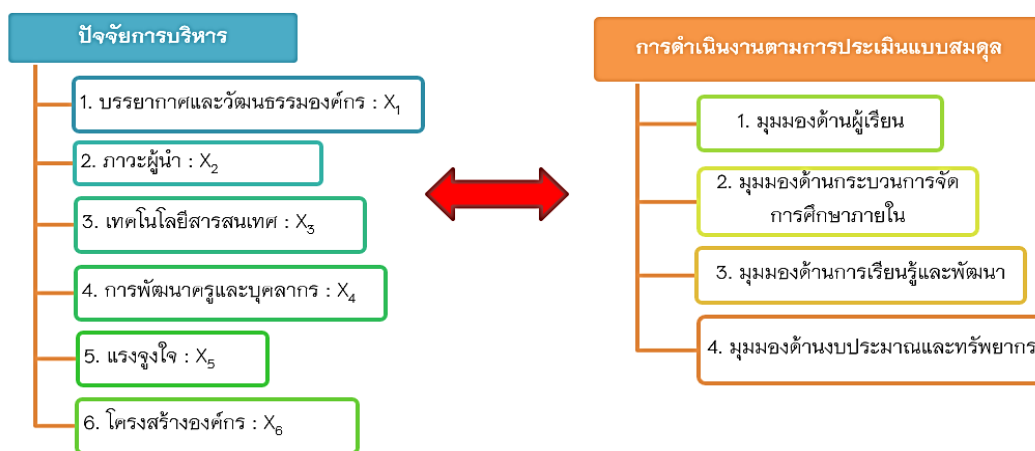
วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการประเมินแบบสมดุลของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการประเมินแบบสมดุลของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. **ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง** มีประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำนวน 126 คน และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำนวน 97 คน ได้มาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 43) ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยกำหนดผู้บริหารจำนวน 12 คน ใช้วิธีการเจาะจงโดยกำหนดเป็นตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา หรือรักษาการในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา และครูจำนวน 85 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้วิจัย สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามเกณฑ์ของ ชูศรี วงศ์รัตน์ (2562, น. 19–20) โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยผ่านการทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.986

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการประเมินแบบสมดุลงของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามเกณฑ์ของชูศรี วงศ์รัตน์ (2562, น. 19–20) โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยผ่านการทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.974

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในการขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 97 คน และผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย และแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 97 ฉบับพบว่า ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 97 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการประเมินแบบสมดุลงของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารที่กับการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการประเมินแบบสมดุลงของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 แสดงผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุลงของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

ตัวแปร	(X ₁)	(X ₂)	(X ₃)	(X ₄)	(X ₅)	(X ₆)	ปัจจัย การ บริหาร (X)	แบบ สมดุลง (y)
บรรยากาศ (X ₁)	1.000							
ภาวะผู้นำ (X ₂)	.748**	1.000						
เทคโนโลยี (X ₃)	.611**	.694**	1.000					
พัฒนาครู (X ₄)	.699**	.745**	.681**	1.000				
แรงจูงใจ (X ₅)	.680**	.764**	.696**	.760**	1.000			
โครงสร้าง องค์กร (X ₆)	.654**	.731**	.611**	.641**	.780**	1.000		
ปัจจัยการ บริหาร(X)	.835**	.893**	.829**	.864**	.912**	.860**	1.000	
แบบสมดุลง (y)	.638**	.755**	.729**	.756**	.843**	.705**	.856**	1.000

**p < .01 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุลงของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้ ในภาพรวม พบว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r = .856$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นที่ใช้ในการวิเคราะห์อยู่ระหว่าง .611 ถึง .780 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยตนเอง มีค่าไม่เกิน .90 (สุวิมล ติรภานนท์, 2555, น. 73)

เมื่อพิจารณาปัจจัยการบริหารทั้ง 6 ปัจจัย กับการดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุลงของสถานศึกษา ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r = .856$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า มีความสัมพันธ์กันในทางบวก ทั้ง 6 ปัจจัย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .638 ถึง .843 โดยปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ปัจจัยด้านการแรงจูงใจ ($r = .843$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ($r = .756$) และปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร ($r = .638$)

สำหรับสำหรับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยตนเอง พบว่า ปัจจัยการบริหารทั้ง 6 ปัจจัย มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันสูงสุด คือ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ กับ ปัจจัยโครงสร้างองค์กร มีความสัมพันธ์กันใน

ระดับค่อนข้างสูง ($r = .780$) ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร กับ ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ กับ ปัจจัยโครงสร้างองค์กร มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง ($r = .611$) ซึ่งถือได้ว่ามีความสัมพันธ์น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับปัจจัยการบริหารผู้อื่น ๆ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานตามการประเมินแบบสมดุลของสถานศึกษา ในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการประเมินแบบสมดุลของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยของปัจจัยการบริหารของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ณัฐดนัย วงษาเนาว์ (2564, น. 95) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการประเมินแบบสมดุลของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ปิยะ โกฏแสน และภมรพรณ์ ยุธะยาตร์ (2561, น. 138) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ Balanced Scorecard ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า การบริหารสถานศึกษา โดยใช้ Balanced Scorecard ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีกระบวนการนำปัจจัยทางการบริหาร และมีการนำตัวชี้วัดตามการประเมินแบบสมดุลมาใช้ในการปฏิบัติงาน และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา มีดำเนินการตามนโยบายในการจัดการศึกษาของหน่วยงานตนสังกัด ทำให้การบริหารงานในสถานศึกษามีคุณภาพ

2. เมื่อพิจารณาปัจจัยการบริหารทั้ง 6 ปัจจัย ($X_1 - X_6$) กับการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการประเมินแบบสมดุลของสถานศึกษา (y) ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r = .856$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า มีความสัมพันธ์กันในทางบวก ทั้ง 6 ปัจจัย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .638 ถึง .843 โดยปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ($r = .843$) มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษา เปิดโอกาสให้บุคลากร แสดงความคิดเห็น และพร้อม

รับฟังข้อเสนอแนะการดำเนินงาน และส่งเสริม สนับสนุนความก้าวหน้า และโอกาสการพัฒนาตนเองของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงมอบหมายงานที่ท้าทาย และให้ความสำคัญอิสระในการทำงานแก่บุคลากร ทำให้เกิดแนวคิดในการทำงานที่สร้างสรรค์ สอดคล้องกับแนวคิดของ มาสโลว์ (Maslow, 1970, p. 69 – 91) กล่าวว่า มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอ ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้วจะมีความต้องการอย่างอื่นเข้ามาแทนที่ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่ใช่สิ่งจูงใจอีกต่อไป แต่ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองนั้นจะเป็นสิ่งจูงใจแทนและยังแบ่งชั้นของความต้อการพื้นฐานของมนุษย์ ออกเป็น 5 ลำดับ ได้แก่ ความต้องการทางด้านร่างกาย , ความต้องการทางด้านความมั่นคงปลอดภัย , ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ , ความต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง และความต้องการที่ได้รับความสำเร็จในชีวิต สอดคล้องกับผลการวิจัยของมูทิตา สมศรี และทินกร พูลพุดม (2561, น. 241) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการทำงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เพราะผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสูง สามารถส่งเสริมให้ครูผู้สอนปฏิบัติงานได้ตรงตามวิสัยทัศน์ ผู้บริหารใช้ภาวะผู้นำทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคล เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้บริหารสามารถนำพาสถานศึกษาดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ โดยมีครูผู้สอนปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีแรงจูงใจ มีขวัญ และกำลังใจที่ดี ผู้บริหารแสดงความรับผิดชอบความเอาใจใส่ครูผู้สอน มีการติดตามประเมินผลและให้กำลังใจอยู่เสมอ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุธิตา แก้วโสมน , ธนวิน ทองแพง และ ประยูร อิ่มสวาสดี (2563, น. 130) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรอุมา ไหมยวงศ์ (2564, น. 183) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษา พบว่า ด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ และด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. สถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ควรเปิดโอกาสให้บุคลากร สามารถแสดงความคิดเห็น และพร้อมรับฟังข้อเสนอแนะในการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา
2. สถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ควรสร้างวัฒนธรรมความร่วมมือร่วมในการปรับปรุงการทำงาน และการยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาความสัมพันธ์เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษา วังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 และในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพิ่มเติม
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการประเมินแบบสมดุลของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- เครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4. (2564). แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนในเครือข่ายวังทอง
4. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2, เครือข่ายพัฒนาการศึกษาวังทอง 4.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2562). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 14). อมรการพิมพ์.
- ณัฐนัย วงษาเนา. (2564). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยการศึกษาเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.

- ปิยะ โกฏแสน. (2561). การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ Balanced Scorecard ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 12(2), 132 – 142.
- พลุ เดชะรินทร์. (2553). *การวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มุกิตา สมศรี และทินกร พูลพุม. (2561). ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 13(2), 234–242.
- จิโรจน์ สารรัตน์. (2555). *การบริหาร : หลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 8). ทิพย์วิสุทธ์.
- ศิริพร เกษวิทย์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการประเมินแบบสมดุลของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 39(2), 98–111.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2. (2564). *ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา ปีการศึกษา 2564*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *โครงการโรงเรียนในฝันโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในฝัน สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *แผนการศึกษาชาติแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. บริษัท ธนาเพรส.
- สุจิตา แก้วโสมน, ธนวิน ทองแพง และ ประยูร อิมสวาสดี. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 17(77), 124–135.
- สุวิมล ติรกันนท์. (2555). *การวิเคราะห์ตัวแปรพหุในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรอุมา ไ้มยวงศ์. (2564). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).
- Kaplan, R.S. and D.P. Norton. (1996). *The Balance Scorecard : Translating Strategy into Action*. Boston : Harvard Business School Pres.

- _____. (2004). **Strategy Maps : Converting Intangible Assets into Tangible Outcomes.**
Harvard Business School Press.
- Maslow, A. (1970). Human needs theory: Maslow's hierarchy of human needs. In R.F. Craven & C.
J. Hirnle (Eds.), *Fundamental of Nursing: Human Health and Function* (3rd ed.). Lippincott.